

Unieke Zorgverlener Identificatie Register (UZI-register)

Eindrapportage beleidsdoorlichting Artikel 4.2
thema 5C

Oprachtgever: Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)

Rotterdam, 17 oktober 2016

Unieke Zorgverlener Identificatie Register (UZI-register)

Eindrapportage beleidsdoorlichting Artikel 4.2 thema 5C

Opdrachtgever: Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)

Ecorys
Seor

Rotterdam, 17 oktober 2016

Over Ecorys

Met ons werk willen we een zinvolle bijdrage leveren aan maatschappelijke thema's. Wij bieden wereldwijd onderzoek, advies en projectmanagement en zijn gespecialiseerd in economische, maatschappelijke en ruimtelijke ontwikkeling. We richten ons met name op complexe markt-, beleids- en managementvraagstukken en bieden opdrachtgevers in de publieke, private en not-for-profitsectoren een uniek perspectief en hoogwaardige oplossingen. We zijn trots op onze 85-jarige bedrijfsgeschiedenis. Onze belangrijkste werkgebieden zijn: economie en concurrentiekracht; regio's, steden en vastgoed; energie en water; transport en mobiliteit; sociaal beleid, bestuur, onderwijs, en gezondheidszorg. Wij hechten grote waarde aan onze onafhankelijkheid, integriteit en samenwerkingspartners. Ecorys-medewerkers zijn betrokken experts met ruime ervaring in de academische wereld en adviespraktijk, die hun kennis en best practices binnen het bedrijf en met internationale samenwerkingspartners delen.

Ecorys voert een actief MVO-beleid en heeft een ISO14001-certificaat, de internationale standaard voor milieumanagementsystemen. Onze doelen op het gebied van duurzame bedrijfsvoering zijn vertaald in ons bedrijfsbeleid en in praktische maatregelen gericht op mensen, milieu en opbrengst. Zo gebruiken we 100% groene stroom, kopen we onze CO₂-uitstoot af, stimuleren we het ov-gebruik onder onze medewerkers, en printen we onze documenten op FSC- of PEFC-gecertificeerd papier. Door deze acties is onze CO₂-voetafdruk sinds 2007 met ca. 80% afgenomen.

ECORYS Nederland B.V.
Watermanweg 44
3067 GG Rotterdam

Postbus 4175
3006 AD Rotterdam
Nederland

T 010 453 88 00
F 010 453 07 68
E netherlands@ecorys.com
K.v.K. nr. 24316726

W www.ecorys.nl

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting	5
Afkortingen en acroniemen	9
1 Unieke Zorgverlener Identificatie- register (UZI-register)	11
1.1 Aanleiding	11
1.2 Doel	13
1.3 Wijzigingen in de regeling	14
1.4 Aanpak van de verklarende evaluatie	15
1.5 Beleidstheorie	15
2 Doeltreffendheid	17
2.1 Bereik van de maatregel	17
2.2 Indicaties voor effecten: kwalitatief	19
3 Doelmatigheid	21
3.1 Inleiding	21
3.2 Uitgaven aan de maatregel	21
3.3 Relatie tussen uitgaven/investeringen en opbrengsten van de maatregel	22
3.4 Gepercipieerde doelmatigheid	22
Bijlage A Lijst geïnterviewden	23
Bijlage B Ontvangen bestanden	25

Managementsamenvatting

Doel beleidsmaatregelen ministerie van VWS voor gebruik van de UZI-pas

In 2008 is de Wet gebruik Burgerservicenummer (BSN) in de zorg (Wbsn-z) ingevoerd. Het BSN in de zorg wordt gebruikt om:

- fouten te voorkomen bij de uitwisseling van financiële en medische gegevens;
- eenvoudiger te declareren bij de zorgverzekering;
- persoonsverwisseling te voorkomen; en
- betere bescherming te bieden tegen identiteitsfraude.

Dit BSN kan worden geverifieerd bij het CIBG via het Sectorale Berichten Voorziening in de Zorg (SBV-Z).¹ Om toegang te krijgen tot de gegevens is het vanwege bescherming van de privacy van de burger van belang dat alleen geautoriseerde zorgverleners bij deze gegevens kunnen komen. Hiervoor is de Unieke Zorgverlener Identificatie-pas (UZI-pas) ingevoerd. Deze pas en de ICT-infrastructuur voldoen aan hoge veiligheidsnormen en de aanvrager wordt zorgvuldig getoetst.

In de periode van de beleidsdoorlichting heeft het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) ondersteuning geleverd om een efficiënter uitgifteproces van de UZI-pas te bewerkstelligen, onder meer door bij te dragen aan aanpassingen aan de ICT. Het UZI-register en de UZI-pas moeten kostendekkend zijn, zoals is vastgelegd in de wet na een verandering van artikel 6 van de Wbsn-z in juli 2013. De kosten voor de optimalisatie van het uitgifteproces zijn niet doorberekend in het kostendekkende tarief en zijn door VWS betaald. De reden hiervoor was dat de optimalisatie van het proces later ter hand is genomen vanwege onzekerheid over het te voeren beleid over het elektronisch uitwisselen van medische gegevens. Het was de afgelopen jaren nog zoeken naar een correcte raming van het kostendekkende tarief. De kosten zijn gedaald door optimalisatie van het uitgifteproces, waardoor de prijs van de UZI-pas kon worden verlaagd. Het doel van de beleidsmaatregelen vanuit VWS was om het uitgifteproces van de UZI-pas te verbeteren en zo het gebruik van de UZI-pas in het zorgveld te stimuleren. Met de ondersteuning van het UZI-register en de UZI-pas was € 24,3 mln. gemoeid in de periode 2012 – 2015. Vanaf 2016 worden de kosten gedekt door bijdragen van de afnemers.

Bijdrage VWS (art. 4.2) in € mln.	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
UZI-register	9,3	9,5	4,6	0,9	0	0	0

Bron: Ministerie van VWS

In het zorgveld wordt de UZI-pas niet uitsluitend gebruikt voor het verifiëren van een BSN, maar wordt het middel tegenwoordig ook gebruikt als identificatiemiddel voor het elektronisch uitwisselen van medische gegevens van patiënten. Op 5 april 2011 was het voorstel tot wijziging van de W-bsn in de Eerste Kamer gestrand doordat de leden geen centraal systeem wilde, er te weinig risicobewustzijn in de sector was en de rechten van de patiënten (privacy) in het geding waren.²

Vanuit het veld is de behoefte, na de afwijzing van het EPD door de Eerste Kamer, voor een uitwisseling van medische gegevens gebleven. Door de Vereniging van Zorgaanbieders voor Zorgcommunicatie (VZVZ) (opgericht door de koepels van huisartsen (LHV), huisartsenposten

¹ Specifiek bij Sectorale Berichten Voorziening in de Zorg (SBV-Z)

² Verslag 23e Vergadering Eerste Kamer welke heeft plaatsgevonden op 5 april 2011

(VHN), apotheken (KNMP) ziekenhuizen (NVZ)) is in samenwerking met Nictiz (landelijk expertisecentrum dat ontwikkeling van ICT in de zorg faciliteert) en met steun van de patiëntenfederatie NPCF) een doorstart mogelijk gemaakt van het Landelijk Schakelpunt (LSP), waarvoor de toegang met de UZI-pas plaatsvindt. Het ministerie van VWS is niet bij één specifiek landelijk systeem betrokken en voert beleid op de randvoorwaarden voor elektronische uitwisseling van medische gegevens.³

Aanpak evaluatie

- Desk research naar bestaande informatiebronnen (o.a. wetsartikelen en tariefnotities);
- Interviews met stakeholders (CIBG, VZVZ, Zorgverzekeraars Nederland en 4 verschillende zorgaanbieders).

Doeltreffendheid

- De bijdrage van het ministerie van VWS voor het verbeteren van het uitgifteproces van de UZI-pas is doeltreffend te noemen omdat het proces van aanvragen en uitgifte beter aansluit op de vraag van de afnemers en tevens de doorlooptijd is verlaagd. Een gevolg hiervan is dat een tariefverlaging is doorgevoerd, wat leidt tot verlaging van de drempel om een UZI-pas aan te schaffen.
- Het doel om een veilig identificatiesysteem te maken, is gelukt. De UZI-pas en bijbehorende infrastructuur voldoen aan hoge veiligheidseisen (Public key infrastructure (PKIO) certificaat). Er zijn geen meldingen van veiligheidsproblemen met de UZI-pas.
- In de afgelopen jaren heeft de omschakeling naar een kostendekkend systeem plaatsgevonden. Bij de overgang van gratis UZI-passen naar een betaalde UZI-pas was er een hausse aan aanvragen. Mede omdat de ICT-infrastructure (operationeel gebied) nog niet goed functioneerde, gaf dit knelpunten in de uitgifte. Tevens waren er klachten uit het veld over de aanvraag- en uitgifteprocedure. VWS heeft een bijdrage gegeven om die knelpunten op te lossen en dat heeft geleid tot een beter proces, verlaging van kosten en kortere doorlooptijden.
- Een neveneffect van de UZI-pas, die bedoeld is om BSN-nummers te verifiëren, is dat de pas ook gebruikt wordt in een landelijk systeem vanuit het zorgveld om medische gegevens van patiënten veilig elektronisch uit te wisselen.

Doelmatigheid

- Het doel is dat de UZI-pas en het UZI-register kostendekkend zijn en dat de gebruikers de kosten betalen. Met de bijdragen aan het verbeteren van het systeem van de UZI-pas heeft ministerie van VWS ervoor gezorgd dat het uitgifteproces efficiënter is geworden. Het UZI-register en de UZI-pas zijn door afspraken met Zorgverzekeraars Nederland (ZN) over een gegarandeerde afname en het tarief vanaf 2016 kostendekkend.

³ De Tweede Kamer heeft 1 juli 2014 ingestemd met een gewijzigd voorstel (33509). De Eerste Kamer heeft dit voorstel besproken op 27 september 2016 en op 4 oktober 2016 aangenomen.

Aanbevelingen

- Zet het beleid voort om te zorgen voor een veilige identificatie in de zorg om zo gegevens veilig uit te wisselen. Nu het UZI-register kostendekkend is, vraagt dit geen (intensieve) financiële sturing, maar blijft facilitering ervan via de uitvoeringsorganisatie CIBG van belang.
- Zet de huidige klankbordgroep voort, die met het CIBG ervaringen deelt over het gebruik van de UZI-pas. Deze wordt door gebruikers als nuttig gezien.
- Met het oog op de ontwikkelingen in de technologie en het algemene beleid van de overheid over identificatie, zal nagedacht moeten worden over een opvolger van de UZI-pas. Hierbij zou gedacht kunnen worden aan toepassing van elektronische identificatie (bijvoorbeeld met e-ID of Idensys).

In het kader van de ketenzorg zullen ook andere zorgverleners (o.a. fysiotherapeuten) naar verwachting meer behoefte krijgen om over een UZI-pas te beschikken. Dit kan leiden tot groeiende vraag naar UZI-passen waar rekening mee gehouden dient te worden.

Afkortingen en acroniemen

AP	Autoriteit Persoonsgegevens
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
BSN	Burgerservicenummer
CIBG	Centraal Informatiepunt Beroepen Gezondheidszorg
CSP	<i>Certification Service Provider</i> ; Certificatiedienstverlener
e-ID	Elektronische Identiteitskaart
EPD	Elektronisch Patiënten Dossier
IGZ	Inspectie voor de Gezondheidszorg
LSP	Landelijk Schakelpunt
SBV-Z	Sectorale Berichten Voorziening in de Zorg
PKIO-certificaten	Private Key Infrastructure Overheid certificaten
UZI	Uniek Zorgverlener Identificatie
VWS	Volksgezondheid, Welzijn en Sport
VZVZ	Vereniging Zorgaanbieders voor Zorgcommunicatie
Wbsn-z	Wet gebruik Burgerservicenummer in de zorg
Wbp	Wet bescherming persoonsgegevens
Wet BIG	Wet op beroepen in de individuele gezondheidszorg
Wkkgz	Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg
ZN	Zorgverzekeraars Nederland

1 Unieke Zorgverlener Identificatie- register (UZI-register)

1.1 Aanleiding

In 2008 is de Wet gebruik Burgerservicenummer (BSN) in de zorg (Wbsn-z) ingevoerd. Artikel 4 van deze wet schrijft voor dat *'een zorgaanbieder het BSN van een cliënt gebruikt met het doel te waarborgen dat de in het kader van de verlening van de zorg te verwerken persoonsgegevens op de cliënt betrekking hebben.'* De identiteit van de cliënt en bijhorend BSN worden vastgesteld wanneer de cliënt zich *'voor de eerste maal tot de zorgaanbieder wendt ter verkrijging van zorg'*.⁴ Na het vaststellen van het BSN neemt de zorgaanbieder het BSN van de cliënt in zijn administratie op. Het BSN kan worden geverifieerd bij het CIBG via het Sectorale Berichten Voorziening in de Zorg (SBV-Z).⁵

In hoofdstuk 3 van de Wbsn-z is vastgelegd dat er een register is ingesteld waarin onderscheidenlijk zorgaanbieders (tevens indicatieorganen en zorgverzekeraars) op hun verzoek worden opgenomen. De beheerder van het register verschaft aan de in het register ingeschreven zorgaanbieders (tevens indicatieorganen en zorgverzekeraars) een middel waarmee zij ten behoeve van raadpleging toegang krijgen tot de voorzieningen.⁶

De Unieke Zorgverlener Identificatie-pas (UZI-pas) (en bijhorend servercertificaat) is het middel waarmee zorgaanbieders het BSN van patiënten kunnen verifiëren via het SBV-Z. Hiernaast faciliteert de UZI-pas de identificatie van zorgaanbieders en indicatieorganen in de zorg en kan gebruikt worden voor inzage in medische gegevens zodat alleen geautoriseerde zorgverleners bij de gegevens van patiënten kunnen komen.

De organisatie die de UZI-passen en servercertificaten verstrekt aan zorgaanbieders en hun medewerkers draagt de naam UZI-register. Het UZI-register is onderdeel van het Centraal Informatiepunt Beroepen Gezondheidszorg (CIBG). CIBG is een uitvoeringsorganisatie van het ministerie van VWS dat (gecertificeerde) gegevens verzamelt, verwerkt en deze uitlevert (o.a. het BIG-register).

Rol van de overheid

Op 5 april kwam een voorstel tot wijziging van de Wbsn-z in de Eerste Kamer. Dit ging over het elektronisch uitwisselen van medische gegevens, ook wel bekend als het Elektronisch Patiëntendossier (EPD). Deze wijziging is door de Eerste Kamer niet aangenomen met als argumenten dat de leden geen centraal systeem wilde, er te weinig risicobewustzijn in de sector was en de rechten van de patiënten (privacy) in het geding waren.⁷

Vanuit het veld is de behoefte, na de afwijzing van die wet door de Eerste Kamer, voor een uitwisseling van medische gegevens gebleven. Door de Vereniging van Zorgaanbieders voor Zorgcommunicatie (VZVZ) (opgericht door de koepels van huisartsen (LHV), huisartsenposten (VHN), apotheken (KNMP) ziekenhuizen (NVZ)) is in samenwerking met Nictiz (landelijk expertisecentrum dat ontwikkeling van ICT in de zorg faciliteert) en met steun van de

⁴ Wet gebruik Burgerservicenummer in de zorg, wet van 10 april 2008 Artikel 5 Lid 1.

⁵ Specifiek bij Sectorale Berichten Voorziening in de Zorg (SBV-Z)

⁶ Wet gebruik Burgerservicenummer in de zorg, wet van 10 april 2008 Artikel 15 Lid 3.

⁷ Verslag 23e Vergadering Eerste Kamer welke heeft plaatsgevonden op 5 april 2011

patiëntenfederatie NPCF) een doorstart mogelijk gemaakt van het Landelijk Schakelpunt (LSP), waarvoor de toegang met de UZI-pas plaatsvindt. Het ministerie van VWS is niet bij één specifiek landelijk systeem betrokken en voert beleid op de randvoorwaarden voor elektronische uitwisseling van medische gegevens.

In de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) is vastgelegd dat zorgverleners zorgvuldig moeten omgaan met persoonlijke en medische gegevens. De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) is toezichthouder op grond van de Wbp en ziet vanuit dit kader toe op de verwerking van persoonsgegevens door de zorgaanbieders bij de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) (berustend op Art 51:1 Wbp). De AP is een zelfstandig bestuursorgaan waarvan de relatie met de minister van Veiligheid en Justitie is weergegeven in de kaderwet zelfstandige bestuursorganen.

Naast de AP houdt de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) toezicht in het kader van goede zorg op grond van de wet Kwaliteit, Klachten en Geschillen Zorg (Wkkgz) en de wet op Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (Wet BIG).

In 2008, toen de Wbsn-z werd geïntroduceerd, is gemeld dat de UZI-passen de eerste drie jaar kosteloos zouden zijn. De minister van VWS heeft op 1 juli 2013 een verandering aangekondigd van artikel 6 van de Regeling gebruik Burgerservicenummer in de zorg.⁸ Dit hield in dat voor elk nieuw toegangsmiddel een vergoeding in rekening gebracht wordt. Vanaf dit moment werd er een vergoeding gevraagd van €357,- voor een UZI-pas en €522,- voor een UZI-certificaat (vanaf 1 februari 2014 bedraagt de vergoeding voor een UZI-pas € 255,-). Dit tarief is meerjarig kostendekkend en zonder winsttoegmerk.

Er zijn twee beleidsmaatregelen voor het UZI-register door het ministerie van VWS getroffen:

1. Afspraken met het zorgveld (garantie van Zorgverzekeraars Nederland) over de afname van het aantal UZI-passen, met als gevolg een tariefverlaging (grotere afname leidt tot een lagere prijs) om het UZI-register en het tarief van de UZI-pas kostendekkend te laten zijn.
2. Het leveren van een financiële bijdrage om een efficiënter aanvraag- en uitgifteproces van de UZI-pas te bewerkstelligen door onder meer bij te dragen aan aanpassingen in de ICT.

Achtergrond UZI-pas

Een UZI-pas wordt gebruikt voor elektronisch verkeer authenticatie, versleuteling en het plaatsen van elektronische handtekeningen.⁹ Een UZI-pas kan onder andere worden gebruikt om gegevens op te kunnen vragen via het LSP. De UZI-pas is net als een legitimatiebewijs (bijvoorbeeld een biometrisch paspoort of een ID-kaart) een vertrouwensmiddel op basis van Private Key Infrastructure Overheid- certificaten (PKIO-certificaten).¹⁰ Deze certificaten 'waarborgen de betrouwbaarheid van informatie- uitwisseling via e-mail en websites op basis van de Nederlandse wetgeving'.¹¹ De UZI-pas kan uitgelezen worden aan de hand van een reader (zie Figuur 1.1). Beide kunnen bij het CIBG worden aangevraagd.

⁸ Regeling van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. 136397-107660-MEVA, houdende wijziging van de Regeling Gebruik Burgerservicenummer in de zorg in verband met het invoeren van een vergoeding van een toegangsmiddel.

⁹ AORTA Web Publicatie Platform VZVZ: Unieke Zorgverlener Identificatie Register (UZI) [Internet]. Geraadpleegd op: 26-07-2016. Beschikbaar op:

<http://www.aortadocumentatie.nl/frmdetail.aspx?module=element&id=887&AspxAutoDetectCookieSupport=1>
¹⁰ Website VZVZ 'AORTA Web Publicatie Platform (Documentatieversie 8.0.0.0)' [Internet]. Geraadpleegd op: 26-07-2016). Beschikbaar op: <http://www.aortadocumentatie.nl/frmdetail.aspx?module=element&id=887>

¹¹ Logius (Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties). [Internet]. Geraadpleegd op: 26-07-2016. Beschikbaar op: <https://www.logius.nl/diensten/pkioverheid/>

Figuur 1.1 UZI-pas en UZI-pasreader

De aanvraagprocedure voor de UZI-pas is voorzien van diverse veiligheidswaarborgen om oneigenlijk gebruik te voorkomen. Er zijn drie verschillende soorten UZI-passen:

- Een zorgverlenerspas (zorgverlener waarvan het beroep valt onder artikel 3 of artikel 34 beroepen van de Wet BIG);
- een medewerkerspas op naam (medewerkers die geen beroep uitoefenen wat valt onder artikel 3 of 34 van de Wet BIG); en
- een medewerkerspas niet op naam (geen toegang tot LSP aansluiting, wel mogelijkheid om BSN's op te vragen en verifiëren via SBV-Z).¹²

Deze verschillende passen hebben rechten waarvan de toegang tot informatie verschillen. Zo kan men met een medewerkerspas die niet op naam is, geen toegang krijgen tot de elektronische patiëntendossiers in het LSP.

De UZI-pas wordt vergoed door Zorgverzekeraars Nederland (ZN) voor apothekers, huisartsen en huisartsenposten. Ziekenhuizen en tandartspraktijken krijgen geen directe vergoeding voor de UZI-pas.

1.2 Doel

Probleem

In 2008 is de Wet gebruik Burgerservicenummer (BSN) in de zorg (Wbsn-z) ingevoerd. Het BSN in de zorg wordt gebruikt om:

- fouten te voorkomen bij de uitwisseling van financiële en medische gegevens;
- eenvoudiger te declareren bij de zorgverzekering;
- persoonsverwisseling te voorkomen; en
- een betere bescherming te bieden tegen identiteitsfraude.

De UZI-pas wordt gebruikt om het BSN te kunnen verifiëren. Daarnaast wordt in het veld de UZI-pas ook gebruikt als identificatiemiddel voor het elektronisch uitwisselen van medische gegevens van patiënten. Die uitwisseling van medische gegevens kan meerwaarde voor de behandeling van een patiënt bij meerdere zorgverleners. Een patiënt heeft vaak te maken met meerdere zorgverleners (meerdere huisartsen (eigen en vervangend), de apotheek en/of één of meerdere specialisten). Elk van deze zorgverleners houdt een eigen dossier bij voor de patiënt. De patiëntveiligheid kan in het geding komen wanneer er geen of onvolledige gegevens worden uitgewisseld tussen de zorgverleners en als gegevens niet worden gekoppeld aan de juiste persoon. De AP ziet toe op de veilige verwerking van de persoonsgegevens en de IGZ ziet toe op de levering van goede zorg.

¹² CIBG (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport) 'Kies de juiste pas' [Internet]. Geraadpleegd op: 26-07-2016. Beschikbaar op: <https://www.uziregister.nl/uzi-pas/aanvraagproces/kies-de-juiste-pas>

Hoofdoel

Het doel van de twee beleidsmaatregelen vanuit het ministerie van VWS was om het UZI-register kostendekkend te laten zijn en het bewerkstelligen van een efficiënter aanvraag- en uitgifteproces van de UZI-pas om op deze manier het gebruik van de UZI-pas te bevorderen en zo veilige identificatie van geautoriseerde zorgverleners in de zorg mogelijk te maken (handhaving van de Wbp).

Operationele doelstellingen

De beleidsmaatregelen vanuit het ministerie van VWS kennen twee operationele doelstellingen:

1. 'Project optimalisatie UZI-register' gericht op een klantvriendelijker en gestroomlijnd proces van aanvraag en uitgifte van de UZI-passen met aanpassingen in de automatisering (ICT).¹³
2. In eerste instantie is een volumegarantie van 30.000 UZI-passen afgegeven door Zorgverzekeraars Nederland in 2014. Deze afspraak is vervangen door een volumegarantie van 50.000 UZI-passen voor de periode maart 2014 tot 1 januari 2017. Hierdoor zal er begin 2017 een eventuele vordering plaatsvinden van het ministerie van VWS op ZN op basis van het aantal gefactureerde UZI-passen in plaats van begin 2015 (eerdere afspraak).

1.3 Wijzigingen in de regeling

Er heeft zich een aantal wijzigingen voorgedaan in de regeling:

Wijziging 1

Per 1 juli 2013 is een vergoeding ingevoerd voor de UZI-pas. Er werd een vergoeding gevraagd van €357,- voor een pas en €522,- voor een certificaat. Deze vergoeding is voor drie jaar.

Wijziging 2

Per 1 februari 2014 is de vergoeding voor de UZI-passen verlaagd van €357,- naar €255,- gebaseerd op een volumegarantie van 30.000 passen per jaar (afgegeven door ZN en de optimalisatie van de processen van het UZI-register door het CIBG).

Wijziging 3

Het ministerie van VWS en ZN spreken af om de looptijd van de afspraken, zoals vastgelegd in de overeenkomst van 25 maart 2014 te verlengen tot 1 januari 2017. Hierdoor vindt een eventuele vordering van VWS op ZN op basis van het aantal gefactureerde UZI-passen begin 2017 plaats in plaats van begin 2015. De afspraak betreft een volumegarantie (afgegeven door ZN) van 50.000 UZI-passen van maart 2014-januari 2017.

Wijziging 4

Vanaf 11 februari is het mogelijk om UZI- passen digitaal aan te vragen. Door in te loggen met DigiD kunnen zorgverleners digitaal een UZI- pas aanvragen.^{14,15}

¹³ CIBG 'Aanvullende offerte Project Optimalisatie UZI-register' 2014.

¹⁴ CIBG 'UZI-passen digitaal aanvragen' [Internet]. Geraadpleegd op: 26-07-2016. Beschikbaar via: <https://www.uziregister.nl/digitaal-aanvragen-uzi-passen>

¹⁵ Zorgvisie ICT 'CIBG worstelt met uitgifte UZI-pas' [Internet]. Geraadpleegd op: 27-7-2016. Beschikbaar via: <https://www.zorgvisie.nl/F2R/?returnurl=%2fict%2fnieuws%2f2014%2f3%2fcibg-worstelt-met-uitgifte-uzi-pas-1477686w%2f>

1.4 Aanpak van de verklarende evaluatie

Voor de verklarende evaluatie van het UZI-register is gebruik gemaakt van kwantitatief en kwalitatief onderzoek.

- *Deskresearch*: analyse van het aantal gebruikers UZI-pas en aanvullende reeds bestaande documenten (waaronder tariefnotities en evaluaties).
- *Interviews met stakeholders*: het betrokken ministerie (VWS), koepelorganisaties en zorgaanbieders. De geïnterviewde partijen zijn terug te vinden in bijlage A.

In bijlage B zijn de bestanden weergegeven die ontvangen zijn vanuit VWS.

1.5 Beleidstheorie

In deze paragraaf schetsen wij in het kort de twee beleidstheorieën (figuur 1.2) gebaseerd op het beleid rondom twee bijdragen van het ministerie van VWS met betrekking tot de UZI-pas. De beleidstheorieën zijn opgesteld aan de hand van beleidsdocumenten en interviews met betrokken beleidsambtenaren.

Probleem: proces van levering van de UZI-pas niet optimaal

Het aanvraag- en uitgifteproces van de UZI-pas was niet goed toegesneden op de wensen van de klanten en was tevens niet efficiënt. Toen in het veld bekend werd dat de UZI-pas niet meer gratis zou zijn en er een prijs zou worden gerekend, was er een hausse aan aanvragen. Er waren problemen in de levering van de UZI-passen waardoor zorgverleners vaak lang op hun UZI-pas moesten wachten.

Probleem: de kosten van de UZI-pas werden door het veld als hoog ervaren

Tot 1 juli 2013 werd de UZI-pas gratis verschaft door het ministerie van VWS. Vanaf 1 juli 2013 gold er een vergoeding voor de UZI-pas van € 357,- (momenteel €255,-). Het hoge tarief voor de UZI-pas beïnvloedde de klanttevredenheid vóór de optimalisatie van het UZI-register op een negatieve manier.¹⁶ Tevens was het systeem niet volledig kostendekkend.

Interventiegedachte

Beide problemen zijn door VWS getracht op te lossen door middel van twee soorten beleidsmaatregelen welke hieronder worden toegelicht:

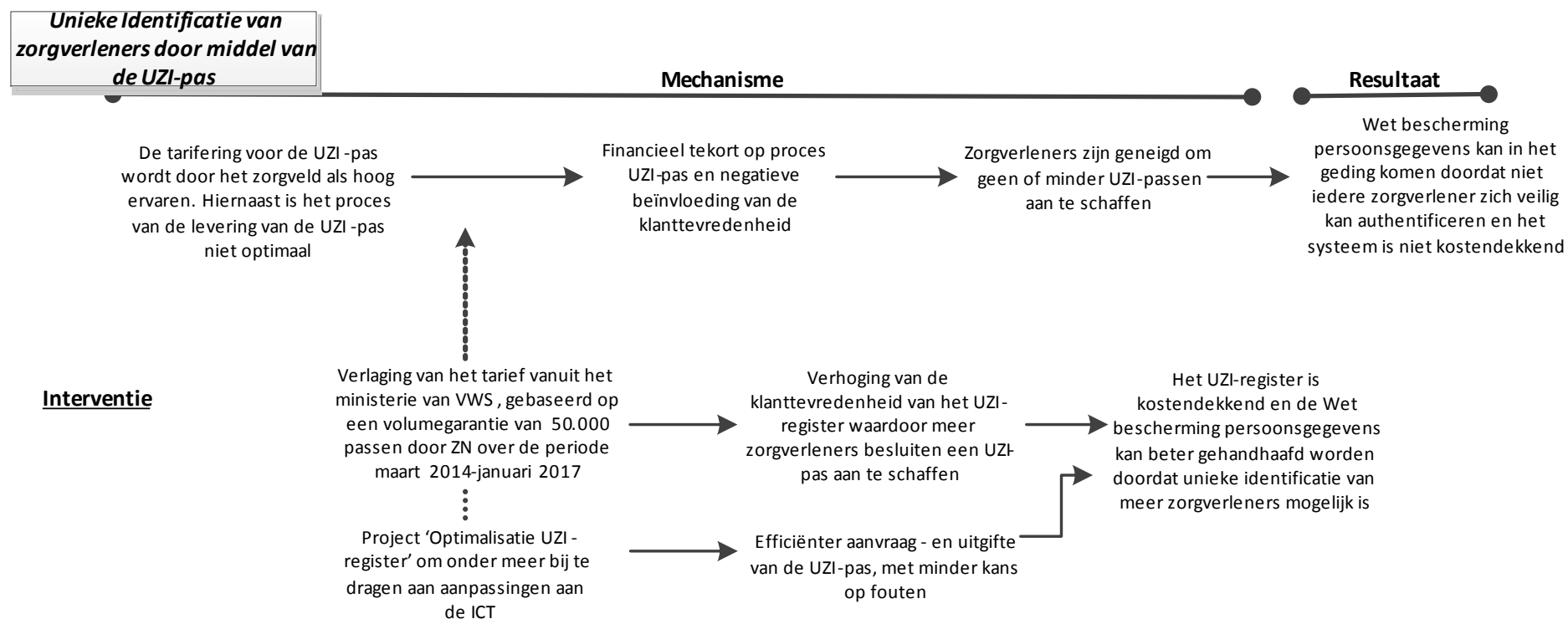
- Een optimalisatie van het UZI-register (waaronder een financiële bijdrage) om een efficiënter aanvraag- en uitgifteproces van de UZI-passen te bewerkstelligen door onder meer bij te dragen aan aanpassingen in de ICT (en daarmee de administratieve lasten voor de gebruiker te verlichten).
- In eerste instantie is een volumegarantie van 30.000 UZI-passen afgegeven door Zorgverzekeraars Nederland in 2014. Deze afspraak is vervangen door een volumegarantie van 50.000 UZI-passen voor de periode maart 2014 tot 1 januari 2017. Hierdoor zal er begin 2017 een eventuele vordering plaatsvinden van het ministerie van VWS op ZN op basis van het aantal gefactureerde UZI-passen in plaats van begin 2015 (eerdere afspraak).¹⁷

De efficiëntieslag door het CIBG en de afspraken met ZN zouden samen tot een kostendekkend tarief van € 255,- moeten leiden. Indien de afnamegarantie niet gehaald wordt, dan wordt de vordering van VWS op ZN berekend door het volumeverschil te vermenigvuldigen met €190,-.

¹⁶ Een eerste evaluatie leert dat dit model de klanttevredenheid van het UZI-register negatief beïnvloedt.

¹⁷ Addendum Afspraken 19 december 2014 bij overeenkomst "VWS ZN UZI pas garantie 25 maart 2014"

Figuur 1.2 UZI-register: optimalisatie aanvraag- en uitgifteproces UZI-pas

2 Doeltreffendheid

Voor de doeltreffendheid van het UZI-register/pas wordt gekeken naar de effectiviteit van de twee beleidsmaatregelen die het ministerie van VWS heeft genomen ten aanzien van het UZI-register/pas. Hierin wordt onderzocht of de eerste beleidsmaatregel vanuit het ministerie van VWS voor een optimalisatie van het uitgifteproces daadwerkelijk heeft geresulteerd in een efficiëntere aanvraag- en uitgifte van de UZI-passen, een vermindering van de wachtlijsten en een vermindering van de administratieve lasten voor de gebruiker en het UZI-register.

Tevens wordt onderzocht of de tweede beleidsmaatregel door het ministerie van VWS daadwerkelijk heeft bijgedragen aan het beleid om een kostendekkend tarief rondom het UZI-register en de UZI-pas te hanteren.

In het onderzoeken van de doeltreffendheid van de beleidsmaatregelen vanuit het ministerie van VWS aan het UZI-register/UZI-pas in deze evaluatie zijn 6 partijen geïnterviewd, waaronder 3 verschillende zorgaanbieders die gebruik maken van de UZI-pas. Deze evaluatie is gebaseerd op een steekproef onder zorgaanbieders en geeft een beeld van de ervaringen die in het veld zijn opgedaan.

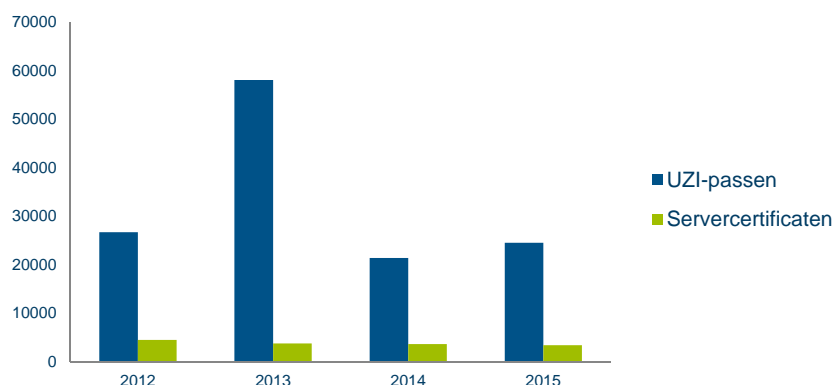
2.1 Bereik van de maatregel

Aantal UZI-passen verstrekt

Op dit moment worden er gemiddeld 2.000 passen per maand uitgegeven en zijn er ruim 93.000 UZI-passen in omloop. Deze passen zijn drie jaar geldig. In 2015 zijn er in totaal 23.747 passen gefactureerd. Een groot ziekenhuis heeft al vaak 1.000 passen in gebruik (waaronder passen op naam en naamloze passen).¹⁸

Figuur 2.1 geeft weer hoeveel UZI-passen en servercertificaten over de jaren 2012-2015 zijn uitgegeven.

Figuur 2.1 Aantal verstrekte UZI-passen en servercertificaten 2012-2015

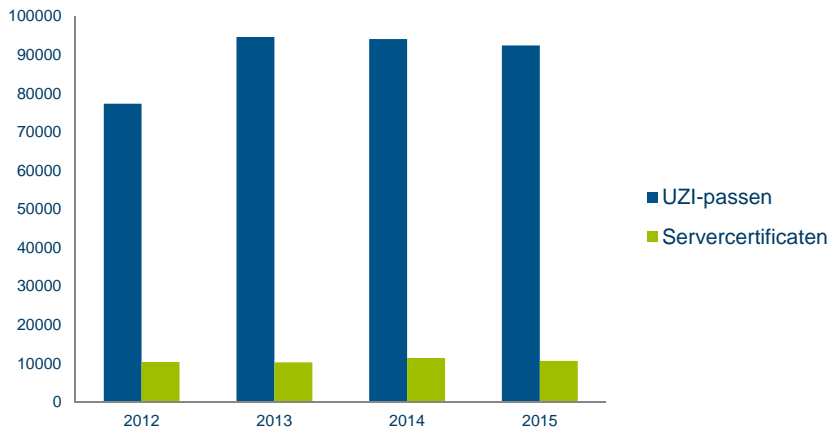

¹⁸ Interview betrokken organisatie.

In 2013 is een piek te zien in het aantal verstrekte UZI-passen. Dit komt doordat de UZI-passen tot 1 juli 2013 gratis verschaft werden. In 2014 is de volumegarantie van 30.000 UZI-passen niet gehaald (zie figuur 2014). Zoals eerder beschreven zijn er op 19 december 2014 additionele afspraken gemaakt die de volumegarantie afspraken uit 2014 verwerpen. Er kan nog niet geconcludeerd worden of de totale volumegarantie door ZN van 50.000 UZI-passen over de periode maart 2014 – januari 2017 (zie 3 Doelmatigheid) gehaald is. De verwachting is dat deze volumegarantie van 50.000 UZI-passen gehaald is.

Figuur 2.2 geeft weer hoeveel UZI-passen per jaar (2012-2015) in omloop waren.

Figuur 2.2 Aantal UZI-passen in omloop 2012-2015

Vanaf 2013 is er een lichte afname te zien in het totale aantal UZI-passen in omloop terwijl er juist een toename te zien is in het aantal aanvragen vanaf 2014 (figuur 2.1). De meeste UZI-passen worden na drie jaar vervangen worden door een nieuwe UZI-pas (bij vernieuwing). UZI-passen kunnen ook worden ingetrokken als de termijn van drie jaar verstrijkt (bv. uitdiensttreding, overlijden, verloren etc.).¹⁹ Figuur 2.1 en figuur 2.2 kunnen niet zonder meer met elkaar vergeleken worden doordat er in de tussentijd ook UZI-passen vervangen worden of worden ingetrokken. Hierdoor leidt een toename van het aantal nieuw verstrekte UZI-passen niet direct tot een toename van het totaal aantal UZI-passen in omloop.

Een vergelijking tussen het moment dat de UZI-pas nog gratis werd verschaft (juni 2013) en 3 jaar later (juni 2016) zou een duidelijk beeld geven van de vraag naar UZI-pas nadat er betaald moest worden voor het middel. Doordat er in 2013 echter een hausse aan aanvragen is geweest (doordat de UZI-pas gratis werd verschaft), konden deze niet allemaal vóór 1 juli 2013 verwerkt worden. Hierdoor kan er op basis van de huidige gegevens geen zuivere vergelijking gemaakt worden tussen beide meetmomenten.²⁰ Naar verwachting is dat wel in januari 2017 mogelijk.

¹⁹ CIBG

²⁰ CIBG

2.2 Indicaties voor effecten: kwalitatief

'Beloofde' veiligheid UZI-pas

- Het CIBG geeft aan dat het beveiligingsniveau erg hoog is. Dit komt onder andere doordat het een zware procedure is om de aanvraag te toetsen aangezien er allerlei controleprocessen zijn ingebouwd.
- Er vinden meerdere audits plaats die worden uitgevoerd door een onafhankelijke partij. Logius (verantwoordelijke overheidsinstantie voor het beheer, de doorontwikkeling en de overheidsbrede toepassingen van deze diensten en standaarden) bepaalt aan welke eisen een Certificatiedienstverlener (CSP) moet voldoen.²¹
- Eventuele problemen kunnen snel worden opgelost en er zijn tot nu toe nog geen problemen geweest met de identificatie.²²

Gepercipieerde veiligheid en gebruik UZI-pas

- Zorgaanbieders geven aan dat de UZI-pas **als middel zelf** als veilig wordt gezien, aangezien de pas gekoppeld is aan één persoon en er een pincode benodigd is. De identificatie aan de hand van de UZI-pas is 100% veilig als aan beide kanten van het proces veilig gewerkt wordt met de UZI-pas (niet één pas voor meerdere medewerkers). Geïnterviewde zorgaanbieders stellen dat bij het gebruik van de UZI-pas het gebruikersgedrag van belang is. Zo moeten medewerkers zich realiseren dat wanneer zij niet uitloggen patiëntengegevens door andere medewerkers kunnen worden ingezien.²³

Doeltreffendheid beleidsmaatregel VWS rondom kostendekking UZI-register

- In de afgelopen jaren heeft de transitie naar een kostendekkend systeem plaatsgevonden. Bij de overgang van gratis UZI-passen naar een betaalde UZI-pas was het aantal aanvragen erg hoog. Middels een beleidsmaatregel vanuit het ministerie van VWS is er, met inachtneming van de optimalisatie, een kostendekkend systeem bewerkstelligd.
- In de overeenkomst tussen het ministerie van VWS en Zorgverzekeraars Nederland van 25 maart 2014 is vastgelegd dat bij een volumegarantie van 30.000 passen door ZN het gevraagde tarief van de UZI-pas zal worden verlaagd naar € 255. In december 2014 zijn er aanvullende afspraken gemaakt met betrekking tot een volumegarantie van 50.000 UZI-passen voor de LSP-doelgroep over de periode maart 2014-januari 2017. De volumegarantie afspraak uit december 2014 (50.000 UZI-passen) verwerpt de volumegarantie afspraak van 30.000 UZI-passen in 2014.
- Deze beleidsmaatregel door VWS kan gezien worden als doeltreffend aangezien de garantiestelling geresulteerd heeft in kostendekking voor het UZI-register (doordat ZN in 2014 het tekort dekt in verband met de garantiestelling) en tevens geleid heeft tot tariefverlaging van de UZI-pas naar € 255,- per pas.²⁴
- De beleidsmaatregel om het systeem kostendekkend te krijgen, heeft geleid tot de invoering van een kostendekkend tarief en een stabiel aantal UZI-passen in omloop (zie figuur 2.2). Hiermee kan kostendekking (en financiële onafhankelijkheid) van het UZI-register in de toekomst gegarandeerd blijven.

²¹ Website Logius [Internet]. Geraadpleegd op: 27-7-2016. Beschikbaar via: <https://www.logius.nl/over-logius/>

²² Interview betrokken organisatie.

²³ Uit interviews met twee zorgaanbieders.

²⁴ Interview betrokken organisatie.

Doeltreffendheid beleidsmaatregel VWS rondom optimalisatie uitgifte UZI-passen

- Het 'Project Optimalisatie UZI-register' had als doel een efficiëntere aanvraag- en uitgifte van UZI-passen en een klantvriendelijker aanvraagproces te bewerkstelligen.²⁵
- De optimalisatie van het uitgifteproces van de UZI-pas heeft geleid tot een verbetering van het proces en een forse verkorting van de doorlooptijden.
- De klanttevredenheid is door de afname van de wachtlijsten toegenomen. Het is echter niet duidelijk of dit door een afname van fouten in het proces komt. De geïnterviewden geven aan dat het proces voor het aanvragen van de UZI-pas verbeterd is.
- Onder meer uit de interviews met de betrokken partijen is gebleken dat steeds meer zorgverleners vooral in de eerste lijn gebruik maken van de UZI-pas. Dit past ook bij de groei van het aantal uitgegeven UZI-passen. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de dekkinggraad van de regeling toeneemt.
- Op basis van het beperkt aantal interviews kan geen uitspraak worden gedaan over de ervaren klanttevredenheid. Het is wel te verwachten dat deze is gestegen, gezien de aanpassingen in het aanvraagproces.

Signalen uit het veld over het praktische gebruik van de UZI-pas

De geïnterviewde zorgaanbieders maakten de volgende opmerkingen over de UZI-pas in de praktijk:

- Het verkrijgen van de UZI-pas is volgens een aantal geïnterviewde zorgaanbieders eenvoudiger dan vóór de optimalisatie.
- De geïnterviewde zorgaanbieders geven aan dat er niet alleen kosten zijn voor de aanschaf, maar dat er ook kosten zijn voor het beheer van het systeem.
- Medewerkers van zorgaanbieders geven aan dat bij de aanvraag van een UZI-pas benadrukt wordt dat het een belangrijk en veilig middel is.
- Sommige webbrowsers kunnen vaak slecht samenwerken met de UZI-pas omdat deze vaak verouderd zijn, maar nog wel in de praktijk worden toegepast. Dit vormt een probleem voor het gebruik van de UZI-pas. Het is iets waar het CIBG en ZN weinig aan kunnen doen en wat bijdraagt aan een slecht imago van de UZI-pas
- Het in- en uitloggen met de UZI-pas (het raadplegen van het UZI-register) kost gemiddeld 10 seconden per keer. Over één dag genomen kost dat relatief veel tijd.

Doordat er geen introductie of cursus (alleen online beschrijving) is van het gebruik van de UZI-pas zijn er vaak nog onduidelijkheden over het veilig gebruik van de UZI-pas bij zorgaanbieders en indicatieorganen. Er is echter wel een helpdesk die geraadpleegd kan worden.

²⁵ CIBG 'Aanvullende offerte Project Optimalisatie UZI-register'

3 Doelmatigheid

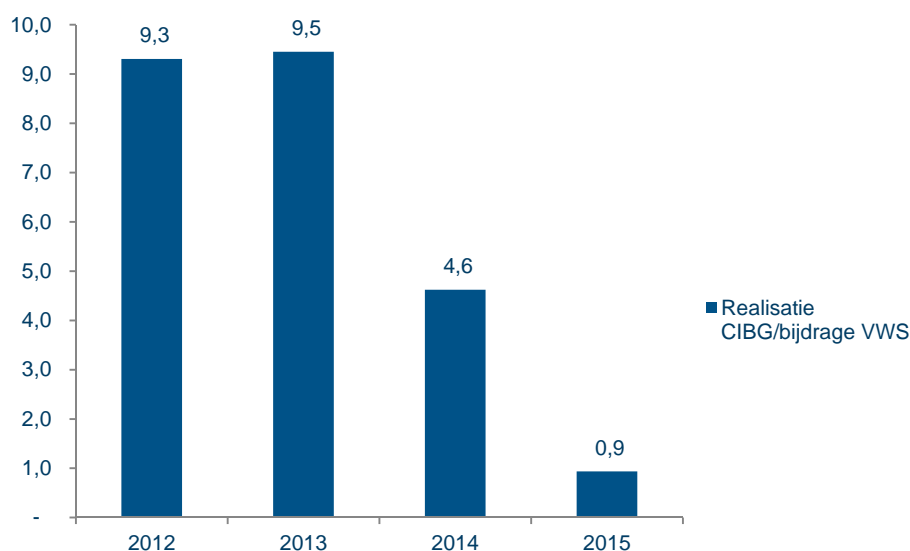
3.1 Inleiding

De doelmatigheid betreft de verhouding tussen de uitgaven aan het UZI-register/pas en de resultaten hiervan.

3.2 Uitgaven aan de maatregel

Vóór 1 juli 2013 werden de UZI-passen en certificaten volledig vergoed door de overheid. Figuur 3.1 geeft weer hoe de uitgaven van het ministerie van VWS (MEVA) per jaar zijn.

Figuur 3.1 Voorgenomen bevoorschotting UZI-pas 2012-2015 (x 1.000.000)

Bron: Ministerie van VWS

In 2012 werden, zoals ook zichtbaar is in figuur 3.1, de UZI-passen volledig vergoed door de overheid. De realisatie CIBG/bijdrage VWS aan de UZI-pas bedroeg in 2012 €9.305.167. Met de ondersteuning van het UZI-register en de UZI-pas was €24,3 mln. gemoeid in de periode 2012 – 2015. Vanaf 2011 is het budget voor het UZI-register structureel afgebouwd om toe te werken naar kostendekkendheid in 2016 en vanwege de beëindiging van de betrokkenheid van het ministerie bij het LSP. Na een periode van drie jaar voor het gratis verstrekken van de UZI-pas (als stimuleringsmaatregel voor het landelijk EPD) is er vanaf 1 juli 2013 middels een wijziging van artikel 6 (Regeling gebruik Burgerservicenummer) gesteld dat er een vergoeding wordt ingevoerd voor de UZI-passen en UZI-certificaten. Sinds 1 juli 2013 wordt er een vergoeding voor drie jaar in rekening gebracht van €357 voor een pas en €522 voor een certificaat (later is dit tarief verlaagd naar €255,-). Hierdoor is de financiële bijdrage vanuit de overheid in 2013 gedaald en is de financiële bijdrage door derden gestegen.

Het ministerie van VWS heeft de kosten voor optimalisatie vergoed wat uiteindelijk heeft geleid tot een lager kostendekkend tarief (rond de € 1.5 miljoen voor 2014 en 2015). De optimalisatiekosten voor het systeem dienen oorspronkelijk uit het tarief betaald te worden (in het dekken van de kosten inbegrepen).

Met de efficiëntieslag en de afspraken met ZN, lijkt in 2016 een lager tarief te zijn bewerkstelligd. Het 'Project Optimalisatie UZI-register' had als doel om de efficiëntere uitgifte van UZI-passen te bewerkstelligen. Onder doeltreffendheid is gesteld dat dit gelukt is. De financiële bijdrage van het ministerie van VWS bestond uit 50% (de andere 50% werd bekostigd door ZN) van de kosten voor de kosten van *middleware* en *webshop*. Verder zijn er nog transitiekosten.

De financiële bijdrage van het ministerie van VWS voor de optimalisatie van het UZI-register door het CIBG heeft geleid tot een beter proces (verbetering aanvraag- en uitgifteprocedure). Het is echter niet duidelijk of de optimalisatie van het UZI-register ook kostendekkend was. Hierdoor kan er geen uitspraak gedaan worden over de doelmatigheid van de ingezette middelen.²⁶

3.3 Relatie tussen uitgaven/investeringen en opbrengsten van de maatregel

De relatie tussen de uitgaven/investeringen en opbrengsten van de maatregel zijn besproken in de interviews met uitvoerende en gebruikende instanties van de UZI-pas. VZVZ, CIBG en ZN zijn zelf geen gebruikers van de UZI-pas, maar zijn betrokken bij de uitvoering hiervan. Zorgaanbieders maken gebruik van de UZI-pas.

Het uitgangspunt van de beleidsmaatregelen vanuit het ministerie van VWS is dat het UZI-register volledig kostendekkend is. De beleidsevaluatievraag met betrekking tot een beleidsintensivering (20% minder budget beschikbaar) en een beleidsextensivering (20% meer budget beschikbaar) is daarom niet van toepassing op het UZI-register. Wanneer het CIBG besluit om minder te investeren in het UZI-register, dan zal dit gevolgen hebben voor het tarief van de UZI-pas.

3.4 Gepercipieerde doelmatigheid

Hebben de beleidsmaatregelen vanuit het ministerie van VWS daadwerkelijk geleid tot kostendekking van het UZI-register en een efficiënter uitgifteproces van de UZI-pas?

Beide beleidsmaatregelen van het ministerie van VWS hebben geresulteerd in zowel een tariefverlaging van de UZI-pas naar €255,- en een verhoging van het aantal aanvragen, waardoor met inachtneming van de optimalisatie, een kostendekkend systeem is bewerkstelligd. Hiernaast is er sprake van een efficiëntere aanvraag- en uitgifteprocedure door een verbetering van het proces en een forse verkorting van de doorlooptijden.

Gebruikers van de UZI-pas geven wel aan dat de kosten van de UZI-pas, vergeleken met een paspoort, nog relatief hoog zijn. De hogere kosten voor een UZI-pas zijn te verklaren doordat de vraag naar de UZI-pas in verhouding aanzienlijk lager is dan de vraag naar een regulier paspoort.

²⁶ Ministerie van VWS

Bijlage A Lijst geïnterviewden

Organisatie	Vertegenwoordiger
CIBG	Dhr. Kees van Schayik (Kolomhoofd Zorgregisters en Identiteitsbeheer in de zorg/plaatsvervangend directeur)
VZVZ	Dhr. Antoon Kuijpers (lid raad van bestuur)
Zorgverzekeraars Nederland	Dhr. Peter Jansen (informatiemanager)
Medisch Centrum Wijngracht	Drs. Hub Schiffers (huisarts)
Apotheek Ganzenhoef	Dhr. Omid Mehrami (apotheker)
Ziekenhuis Jeroen Bosch Ziekenhuis	Mw. J. Poels (projectleider Digitaal Werken) Mr. J. Derijks (gevestigd ziekenhuisapotheker) Mw. A. Blenke (proceseigenaar farmaceutische ICT)
Spoedpost Kennemer Gasthuis	Karin Vellema (afdelingshoofd Spoedpost Kennemer Gasthuis) door omstandigheden geen interview kunnen afnemen.

Bijlage B Ontvangen bestanden

Naam document	Organisatie	Publicatie datum
Wijziging regeling gebruik BSN in de zorg	CIBG, Ministerie van VWS	1 juli 2013
Aanvullende offerte UZI t.b.v. project optimalisatie UZI-register	CIBG, Ministerie van VWS	2014
Regeling getekend	Ministerie van VWS	11 april 2014
Projectbrief Optimalisatie UZI-register 20140425 v1	CIBG, Ministerie van VWS	25 april 2014
Tariefnotitie CIBG 2014 definitief 14 okt	CIBG, Ministerie van VWS	14 oktober 2013
Tariefnotitie CIBG 2013 FEZ-U3143610	CIBG, Ministerie van VWS	20 november 2012
VWS Zorgverzekeraars Nederland UZI pas garantie 25 mrt 2014	MEVA en Zorgverzekeraars Nederland	25 maart 2014
Addendum afspraken VWS-Zorgverzekeraars Nederland-NVZ inz. UZI-passen – getekende versie	VWS/Zorgverzekeraars Nederland/NVZ	19 december 2014
Evaluatie Convenant gebruik landelijke zorginfrastructuur 2013-2016	Convenantoverleg	4 oktober 2013
CIBG Jaarverslag 2014	CIBG, Ministerie van VWS	2014
Factsheet UZI-register – Wanneer is een organisatie een zorg instelling?	CIBG, Ministerie van VWS	Oktober 2013
Factsheet UZI register – Het beveiligen van UZI server certificaten	CIBG, Ministerie van VWS	Januari 2015
Tariefnotitie CIBG 24 juni definitief	CIBG, Ministerie van VWS	Juni 2014

Postbus 4175
3006 AD Rotterdam
Nederland

Watermanweg 44
3067 GG Rotterdam
Nederland

T 010 453 88 00
F 010 453 07 68
E netherlands@ecorys.com

W www.ecorys.nl

Sound analysis, inspiring ideas